

כוכבים בשמי הדרום

האביב כבר כאן. מזג האוויר נעים, וזה בדיוק הזמן להעביר לילה קסום תחת כיפת השמים באזור המדבר היפה. חניוני הלילה המסודרים בממשית, במצדה ובתל ערד יספקו לכם בסיס נוח ליציאה לטיולים וגם מקום בילוי לכל היום

כתב: איל שפירא

חניון מצדה מערב צילום ארכיון רשות הטבע והגנים

אל תוותרו על שיטוט בסמטאות וברחובות הקדומים של העיר, שבתחומה שרידים של אורות רחבות ידיים - עדות לעובדה שתושבי העיר טיפחו סוסים. שימו לב גם לריצוף הפסיפס היפה מהתקופה הביזנטית שבכנסייה המערבית. והקמפינג: החאן הנבטי הצמוד מפנק ומאובזר היטב. המרחב הגדול כולל אוהלי לינה ואירוח גדולים לקבוצות, אוהלים קבועים ייחודיים העונים לשם "טוקולים", כמה ביתני אירוח ומשטחים ללינה תחת כיפת השמים. במקום יש מטבח שדה משותף ומאובזר, שירותים ומקלחות חמות, סככות אוכל, שולחנות וספסלים, מנגלים גדולים, פינות קומז'ץ, נקודות

מדי אלא משוּבָּץ כתמים ירוקים הבולטים לעין, ועם זאת הוא מדבר כמו שמדבר צריך להיות: רחב ידיים, גדוש בהשראה ומעורר את הדמיון. אחד המקומות המשובחים "לצרוך" בהם רוח מדברית עם ניחוח היסטורי הוא גן לאומי ממשית. מצויים בו שרידים נפלאים של עיר נבטית קדומה, קטנה ואינטימית, ששיטוט בה יוצר תחושה של מנהרת זמן אמיתית. ממשית, שנקראה "ממפיס" בפי הרומאים, השתמרה באופן מעורר התפעלות, כאילו רק לפני רגע נכנסו בשעריה שיירות הנבטים המאובקות, פרקו את סחורתן ופרשו לשנת לילה עמוקה - ממש כמכם, בעוד כמה שעות.

איש חכם אחד אמר פעם שבמאה ה-20 הפכנו את הטבע ל"נוף". אז עם כל הכבוד למסדרונות האינסופיים של בתי מלון, למסכי הפלזמה של צימרים מפונפנים או למיטות הקומתיים של אכסניות מרוחקות - לינה בלב הטבע היא הדבר הכי קרוב ל...טבע. ואם כבר טבע - אז זה הזמן המתאים ביותר להדרים אל המדבר, כשמזג האוויר נעים ואפשר ליהנות מהנופים המרהיבים ומעולם עשיר של חי וצומח - גם ביום וגם בלילה.

החאן הנבטי בממשית: המיטב של המדבר

האביב מספק לנוף המדברי את האיפור הכי מחמיא שיש: הוא עדיין לא צחיח

חניון תל ערד צילום ארכיון רשות הטבע והגנים

חשמל, ברזיות, נקודות הטענה לטלפונים ניידים ומזרנים להשכרה. כמו כן, בחאן פועל מרכז שירות למטיילים. מה נשאר? מדורה קטנה, חברים טובים, חיבוק משפחתי - ואתם מסודרים.

הגעה ופרטים: מכביש 25, מזרחית לדימונה, לפי השילוט.

טל': 08-6280404 (שלוחה 1)

לא לוותר: טיול בנחל ממשי, הנושק לעיר הקדומה. הנחל הקטן והציורי הזה יזמן לכם סכרים קדומים, באר בריטית וגם שפני סלע אדישים למראה, שתופסים שמש אביבית.

מצדה: בדרך למעלה

מצדה היא היהלום שבכתר. תוכלו לעלות אליה מחניון הלילה הסמוך ולצפות בזריחה, להתענג על ארמונותיה בשעות בין ערביים ולחקור את אוצרותיה במשך יום שלם. ואולם, מלבד היהלום יש, כאמור, גם כתר, מה שאומר שחניון הלילה מצדה מערב יספק לכם שפע אדיר ומידי של אפשרויות טיול באזור. במילים אחרות: לילה אחד לא יספיק. שניים יהיו המינימום כדי לחזור הביתה עם אותו חיוך שמחייכים מי שבילו יותר מיממה בטבע.

אז מה יש פה? מסלול הטיול הקליל בחווארי מצדה מתאים במיוחד ללילות ירח מלא, והוא ייקח אתכם בין גבעות חוואר מבהיקות וערוצים מפותלים. נחל פראים יתאים הן ביום והן בליל ירח - ערוץ הנטוע בלב מישור עמיעז ומציע מפגשים עם פיתולים קניוניים מלאי מסתורין. ויש כמובן כל מה שמציעים המסלולים והאטרקציות לצד ים המלח -

מתצפית נוף מראש הר סדום ועד התמסרות טוטאלית לנווה המדבר השופע חיים בשמורת עין גדי. הדבר הכי מסובך שתיאלצו לעשות כאן הוא פשוט לבחור.

חניון מצדה מערב, למרגלות ההר, מציע קמפינג עם לוק דרמטי. לילה, שמים שחורים זרועי כוכבים והר אחד נישא שנראה כמו כתם אדיר. כאן תוכלו ללון באוהל בדואי, באוהל משלכם או לשכור אוהלים משפחתיים

אדריכלית מדוקדקת, מהכיכרות והרחובות ועד בתי המגורים ומערכות הניקוז. לעומתה, העיר העליונה כללה מצודות, וכן מקדש ששרידיו ניכרים היטב ובו דביר עם מזבח. מקדש זה נבנה כהעתק של המקדש שהוקם בירושלים - עובדה שמעידה על חשיבותו, כאן בפריפריה המרוחקת. לכם לא נותר אלא לעצום את העיניים ולדמיין את ימי העבר המפוארים, אך עליכם לעצום אותן רק לרגע קט - הרי לא תרצו לפספס את הנוף הנשקף ממרומי התל. ואם אתם כבר באזור, מומלץ לערוך פיקניק נינוח בפארק ערד ("חורשת רן") הסמוך ולשוטט בין גלריות ברובע אשת לוט בערד. חניון לילה תל ערד, בשטח הגן הלאומי, מציע לינה נעימה על משטחים תחת כיפת השמים או בביתני אירוח. במקום מטבח שדה מאובזר, שירותים ומקלחות חמות, נקודות חשמל, מנגלים ופינות קומזיץ, שולחנות וספסלים, ברזי מים קרים, נקודות חשמל ותאורת שטח. אפשר גם לשכור מזרנים.

הגעה ופרטים: בצומת תל ערד שעל כביש 31 פונים לכביש 80, ומשם לפי השילוט לגן לאומי תל ערד. טל': 08-6280404 (שלוחה 1)

לא לוותר: תצפיות מראש התל, אל עבר המרחב המדברי הפתוח.

ולקבל מזרנים, מחצלות, שולחן פיקניק, גריל, עצים למדורה וכיאה למדבר מפנק - גם פויקה. יש במקום מטבח שדה עם מקררים גדולים, פינת בישול וגז, כיורים לשטיפת כלים, שירותים ומקלחות חמות, נקודות חשמל, מנגלים גדולים, פינות קומזיץ, שולחנות, ספסלים ותאים לטעינת טלפונים ניידים.

הגעה ופרטים: מכיוון ערד, בכביש 3199. טל': 08-6280404 (שלוחה 1)

לא לוותר: מוזיאון מצדה, שבו מוצגים ממצאים ארכיאולוגיים מרתקים באווירה מסתורית ותיאטרלית; בצד המערבי של גן לאומי מצדה מתקיים מדי שלישי וחמישי בערב מופע אורקולי מיוחד המספר את סיפור ימיהם האחרונים של המתבצרים בהר.

תל ערד: נוף, היסטוריה ומה שביניהם

אם אתם רוצים שהילדים שלכם יפתחו בקריירה של ארכיאולוגים או של היסטוריונים, תל ערד הוא אחד המקומות המומלצים להדליק אותם על העניין. זהו אחד התלים המרתקים בדרום הארץ. כאן מצויים שרידיה של עיר גדולה מהתקופה הכנענית וכן מהתקופה הישראלית. יש פה עיר תחתונה ששטחה היה כמאה דונם, מוקפת חומה איתנה. מבניה נבנו בהתאם לתוכנית